

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อส. ๑๑/๒๕๕๕
คดีหมายเลขแดงที่ ๑๙. ๑ /๒๕๕๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๙ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

ระหว่าง { นางเนตรสวาท ขาวดีเดช ผู้ฟ้องคดี
หัวหน้าอุทยานแห่งชาติทับลาน ที่ ๑
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ส. ๑๗/๒๕๕๔
หมายเลขแดงที่ ส. ๖/๒๕๕๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองระยอง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งตั้ง
อยู่ที่หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ
๕ ไร่ ๖๓ ตารางวา ตามหลักฐานเกี่ยวกับการเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท. ๕) ที่ดินบริเวณ
ดังกล่าวเดิมมีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม เนื่องจากทางราชการให้สัมปทานแก่เอกชนตัดโค่น
ต้นไม้ขนาดใหญ่และขนาดกลางไปใช้ประโยชน์จนเกือบหมดแล้ว ต่อมาประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๐
ราษฎรได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินบริเวณดังกล่าว โดยหมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ ปัจจุบันมี
ฐานะเป็นหมู่บ้าน อพป. มีราษฎรอาศัยทำกินอยู่ประมาณกว่า ๓๐๐ หลังคาเรือน

/จนมีสภาพ

จนมีสภาพเป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีโรงเรียน วัด ตู๋ยามจราจร ศาลาที่พักผู้โดยสารริมทาง มีถนนตัดผ่านเข้าหมู่บ้าน และมีสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ไม่มีสภาพเป็นป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ หรืออุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด อีกทั้งกำนันและผู้ใหญ่บ้านได้ให้คำรับรองเกี่ยวกับที่ดินดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีได้ทำการปลูกบ้านพักอยู่อาศัยบนที่ดินข้างต้น จำนวน ๑ หลัง โดยได้รับทะเบียนบ้านเลขที่ ๒๙๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวได้มีเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเข้ามาตรวจดูเป็นระยะๆ ตลอดมา แต่ไม่เคยแจ้งให้ทราบที่ดินดังกล่าวเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือห้ามมิให้ผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองทำประโยชน์หรือห้ามปลูกบ้านพักอาศัยในที่ดินดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงเข้าใจว่าได้ครอบครองที่ดินโดยชอบและโดยสุจริต ประกอบกับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์แปลงดังกล่าว ยังเป็นเขตผ่อนปรนให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินโดยการทำเกษตรกรรมได้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยต่อมา สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการและแนวทางตามมติของคณะรัฐมนตรีและมติของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ทำการสำรวจพื้นที่ที่ราษฎรครอบครองและกำหนดขอบเขตพื้นที่บริเวณที่ราษฎรได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยและทำกิน ทั้งได้ทำการรังวัดปรับปรุงเขตอุทยานแห่งชาติทับลานในเขตท้องที่อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี โดยระบบพิกัดกริดแบบ UTM ด้วยเครื่องรับสัญญาณดาวเทียมระบบ จีพีเอส และนำหลักเขตสิทธิทำกิน (ส.ท.ก.) ไปปักในเขตพื้นที่ที่ดินของราษฎรแต่ละแปลงที่อยู่นอกหลักเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน โดยที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่นอกแนวเขต ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานได้ตรวจยึดบ้านและจับกุมผู้ฟ้องคดีส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอนาดี โดยกล่าวหาว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดอาญารบกวนการปฏิบัติงานที่ป่าไม้ปลูกบ้านพักตากอากาศ จำนวน ๑ หลัง อันเป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และประมวลกฎหมายที่ดิน แต่พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาผู้ฟ้องคดี เนื่องจากขาดเจตนากระทำความผิด หลังจากนั้น รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะช่วยเหลือประชาชนเพื่อให้เกิดความปรองดองกันระหว่างรัฐและราษฎรที่อาศัยทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐทั่วประเทศ จึงได้มีหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร

/๐๑๐๕.๐๔/๓๔๐๒...

๐๑๐๕.๐๔/๓๔๐๒ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ชะลอการผลักดันราษฎรที่มีปัญหาข้อพิพาทกับรัฐ และคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ในท้องที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตามคำสั่งจังหวัดสงขลาที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ แล้วมีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ว่าผู้ฟ้องคดีได้อาศัยทำกินอยู่ก่อนวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่อนุรักษ์อุทยานแห่งชาติทับลาน แต่ผลการพิสูจน์สิทธิการครอบครองของราษฎรในท้องที่หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ กรณีดังกล่าวต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานราชการต้นสังกัดในส่วนกลางก่อน แต่ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งที่ ๓๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำสิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยแจ้งคำสั่งดังกล่าวตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๕๔๕ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาแล้วมีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๕ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วยกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เนื่องจากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์อยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ผ่อนปรนให้ราษฎรที่อยู่อาศัยมาแต่เดิมหรือที่ครอบครองต่อเนื่องจากผู้ครอบครองเดิมอยู่อาศัยทำกินได้ การใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงต้องใช้บังคับกับราษฎรที่กระทำการบุกรุกพื้นที่ป่าขึ้นใหม่ภายหลังการออกมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวแล้วเท่านั้น และในคดีที่กล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดอาญาฐานบุกรุกพื้นที่ป่า นั้น พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งถึงที่สุดไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีแล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำสิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมแล้วแต่กรณี คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ตามหนังสือสำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรีที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชะลอการผลักดันราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในที่ดินที่มีกรณีพิพาทกับหน่วยงานของรัฐ และคำสั่งดังกล่าวยังมีผลใช้บังคับ

/อยู่ในปัจจุบัน...

อยู่ในปัจจุบัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลับมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำสิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมอีกจึงเป็นการกระทำที่สวนทางกับนโยบายของรัฐบาล อีกทั้งคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองที่ดินแปลงที่ ๔๖๓ เนื้อที่ ๕ ไร่ ๖๓ ตารางวา และได้อยู่มาก่อนการประกาศเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาบังคับกับผู้ฟ้องคดีได้ และการที่ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๒๒๕๓ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เรื่อง สั่งให้ผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมแล้วแต่กรณี โดยให้ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ หากพ้นระยะเวลายกกำหนดดังกล่าวพนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๓๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๒๒๕๓ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔
๒. ให้เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๕ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔
๓. ห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเข้าไปในบริเวณที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์และตรวจค้น ขั้วไล่ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างของผู้ฟ้องคดีจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด

๑๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง...

๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองระงับการดำเนินการตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา

๕. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชดใช้ค่าธรรมเนียมศาลและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดีด้วย

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองของผู้ฟ้องคดีแล้วมีคำสั่งไม่รับคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าวไว้พิจารณา

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจหน้าที่ดูแล ปกป้อง รักษา รวมตลอดถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยการตรวจปราบปรามและจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน เพื่อให้การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติไม่ให้เกิดการทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป ตามคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑๓๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๕.๒/๗๙๓๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีได้เข้าครอบครองที่ดินพิพาทโดยการซื้อขายเปลี่ยนมือมาจากผู้ครอบครองเดิมและได้ปรับสภาพพื้นที่ปลูกสร้างบ้าน โดยที่ดินดังกล่าวไม่มีเอกสารสิทธิในการครอบครองที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน และเป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้มหิน ตำบลโคกกระชาย อำเภocrบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งอุทยานแห่งชาติทับลานได้ติดตั้งป้ายประกาศอุทยานแห่งชาติทับลานเรื่อง ห้ามมิให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลเข้าไปบุกรุกยึดถือครอบครอง หรือกระทำการซื้อหรือขายพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและได้มีการแจ้งเตือนให้ทราบตลอดมา ส่วนเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นกรณีเห็นชอบในหลักการมาตรการและแนวทางเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรดั้งเดิม โดยการผ่อนผันให้ราษฎรที่มีที่ดินทำกินในเขตป่าไม้ที่อยู่อาศัยทำกินก่อนประกาศเขตป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย

/ครั้งแรก...

ครั้งแรกแจ้งการครอบครองที่ดิน และทางราชการจะผ่อนผันให้ถือครองที่ดินได้โดยมีเงื่อนไขจนกว่าจะดำเนินการตรวจพิสูจน์สิทธิในที่ดินแล้วเสร็จ หากผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตบริเวณที่อยู่อาศัยทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมเด็ดขาด และดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอาศัยทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี เช่น ป่าต้นน้ำลำธาร ชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสม เพื่อให้หาที่อยู่อาศัยทำกินแห่งใหม่หรือดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกมาจากบริเวณนั้น ไปอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม ถ้ามีการกระทำผิดใดๆ อันทำลายหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่า และหรือสิ่งแวดล้อมให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาด และเพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้เจ้าหน้าที่ทำลายรื้อถอนและหรือดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด และตามรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ประจำจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ว่า ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนสภาพอุทยานแห่งชาติทับลานให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควบคุมตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง และเข้มงวดกวดขัน หากมีการบุกรุกเพิ่มเติม หรือราษฎรที่ผ่านการสำรวจสิทธิไว้แล้วได้ขายพื้นที่ครอบครองให้แก่บุคคลอื่น ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเฉียบขาดและยกเลิกสิทธิที่จะได้รับการจัดสรรพื้นที่ดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการบำนาญย่อมมีวุฒิภาวะสูงกว่าราษฎรทั่วไปและย่อมทราบดีว่าพื้นที่อุทยานแห่งชาติไม่อาจซื้อขายได้ ส่วนในคดีอาญา แม้พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องเนื่องจากผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำผิดก็ตาม แต่บริเวณที่ดินพิพาทที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ยังคงเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานซึ่งไม่สามารถซื้อขายครอบครองได้ และที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรีที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ตรวจพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีได้อยู่อาศัยทำกินก่อนวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกนั้น

/มติคณะรัฐมนตรี...

มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีหลักเกณฑ์สำคัญในการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิ ข้อ ๑ (๑.๑) กำหนดให้ผู้ครอบครองที่ดินต้องทำประโยชน์อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดก่อนวันประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติจนถึงปัจจุบัน หากปรากฏว่ามีการโอนสิทธิซื้อขายหรือยินยอมให้ผู้อื่นครอบครองทำประโยชน์คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิจะไม่รับพิจารณา โดยมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นเพียงการพิจารณาเบื้องต้นยังไม่ใช่ข้อยุติว่าผู้ฟ้องคดีได้สิทธิครอบครองที่ดินแล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ซื้อที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานโดยครอบครองทำประโยชน์ต่อจากผู้ครอบครองเดิมและได้ดำเนินการปรับพื้นที่สร้างสิ่งปลูกสร้างถาวรในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ภายหลังมีการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานแล้วและภายหลังจากคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ อีกด้วย ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการพิจารณารับรองสิทธิในการครอบครองที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ซึ่งการใช้มาตรการทางปกครองตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การคุ้มครองดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่โดยชอบแล้ว มิได้ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือเป็นการเลือกปฏิบัติแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า หลักฐาน ภ.บ.ท. ๕ เป็นเพียงเอกสารแสดงการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ไม่ใช่เอกสารที่มีผลอันจะทำให้เกิดกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินแต่อย่างใด เมื่อที่ดินบริเวณพิพาทของผู้ฟ้องคดียังไม่มีหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ ที่ดินบริเวณพิพาทดังกล่าวจึงมีสภาพเป็นป่าตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ โดยอุทยานแห่งชาติทับลานได้ประกาศกำหนดให้บริเวณที่ดินพิพาทเป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกรวาช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งตามความในมาตรา ๑๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ บัญญัติว่า บริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่จะอนุญาตให้ราษฎรเข้าทำประโยชน์ได้ั้นต้องมีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม ซึ่งหมายถึงป่าที่มีไม้มีค่าที่มีลักษณะสมบูรณ์เหลืออยู่เป็นส่วนน้อย และป่านั้นยากที่จะกลับฟื้นคืนได้ตามธรรมชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข

/ที่คณะรัฐมนตรี...

ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด พร้อมทั้งบริเวณพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมดังกล่าวต้องได้รับการประกาศกำหนดเป็นเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติแล้ว และจะต้องเป็นการได้สิทธิในที่ดินตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเท่านั้น เมื่อพื้นที่บริเวณที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองยังคงสถานะเป็นอุทยานแห่งชาติ โดยเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติทับลานได้ทำการปิดป้ายประกาศเรื่อง ห้ามมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าไป ยึดถือ ครอบครอง หรือกระทำการซื้อ หรือขายพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานแล้ว การที่พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจดูโดยมิได้กระทำการใดๆ ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างนั้น มิได้เป็นการเพิกเฉยหรือละเลยแต่อย่างใด หากแต่เป็นเพียงการเข้าไปสำรวจตรวจสอบรวบรวมข้อมูลในบริเวณพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ถูกครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นขั้นตอนหนึ่งของการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินในเขตป่าอนุรักษ์ต่อไป ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์อยู่ในเขตผ่อนปรนให้ราษฎรอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีหลักสำคัญประการหนึ่งว่าจะต้องมีการอยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่นั้นอยู่แล้วและต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ไม่ใช่เป็นลักษณะว่าได้อพยพเคลื่อนย้ายไปอยู่อาศัย หรือทำกินที่แห่งอื่นและจะขอกลับไปในพื้นที่ที่เคยอยู่ หรือไม่ใช่ลักษณะทำกินเป็นไร่เลื่อนลอย ไร่หมุนเวียน และจะขอกลับเข้าไปทำกินอีก กรณีดังกล่าวนี้ถือเป็นการบุกรุกพื้นที่ใหม่ และการที่คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีอยู่อาศัยทำกินมาก่อนวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่อนุรักษ์นั้น เป็นเพียงความเห็นของคณะทำงานที่ยังมิได้เป็นข้อยุติเกี่ยวกับการให้สิทธิในที่ดินแก่ผู้ฟ้องคดี เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ที่ดินพิพาทโดยนายวิเชียร ราชระน้อย ได้โอนสิทธิการครอบครองแทนการชำระหนี้ ผู้ฟ้องคดีจึงมิได้เป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ติดต่อกันโดยตลอดมา ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและผิดหลักเกณฑ์เงื่อนไขของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ นอกจากนี้ การที่พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีผู้ฟ้องคดีนั้น มิได้หมายความว่าอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีอยู่อาศัยทำกินในที่ดินหรือให้สิทธิในที่ดินแก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ส่วนการที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชะลอการผลักดันราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในที่ดินที่มี

/กรณีพิพาท...

กรณีพิพาทกับหน่วยงานของรัฐนั้น หนังสือดังกล่าวมิใช่คำสั่งเด็ดขาดให้หน่วยงานของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด แต่เป็นเพียงหนังสือขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ให้ชะลอการผลักดันหรือขับไล่ประชาชนออกจากพื้นที่ที่เป็นที่ดินของรัฐไว้ก่อนเท่านั้น การพิจารณาดำเนินคดีกับราษฎรที่มีปัญหาข้อพิพาทกับรัฐยังคงขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดังเดิม ซึ่งการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ สั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แม้อคดีแพ่งจะอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดกบินทร์บุรีก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก็มีอำนาจที่จะออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลานไต้ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายโดยไม่ต้องรอผลแห่งคดีแต่อย่างใด การปลูกสร้างสิ่งถาวรในพื้นที่อุทยานแห่งชาติไม่ว่าเป็นการปลูกเพื่อการอยู่อาศัยหรือจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ย่อมเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย การปฏิบัติงานของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงเป็นการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้กับผู้กระทำความผิดต่อบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อคุ้มครอง ดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้มิให้ถูกเปลี่ยนแปลงไปหรือถูกทำลายลง อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมิได้เลือกปฏิบัติเพื่อดำเนินการเฉพาะสิ่งปลูกสร้างถาวรของผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียว

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การในทำนองเดียวกันกับคำฟ้อง และมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าที่ดินพิพาทมิได้อยู่ในเขตป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมีได้ถูกกำหนดให้เป็นเขตป่าคุ้มครองหรือป่าสงวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ ทั้งมิได้สงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของรัฐตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๘๗ แต่เป็นที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินประเภทธรรมดา มีลักษณะเช่นเดียวกับทรัพย์สินของเอกชน ราษฎรจึงมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะแสดงเจตนาในการยึดถือครอบครองไว้เพื่อตนโดยสงบเปิดเผย และด้วยเจตนาเป็นเจ้าของได้ ตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

/ซึ่งแผนที่...

ซึ่งแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้ครอบคลุมที่ดินของราษฎรตำบลบุพราหมณ์จำนวนนับหมื่นไร่ ทั้งที่เป็นที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครอง โดยกรมป่าไม้ไม่ได้มีคำสั่งตั้งอนุกรรมการร่วมกันตรวจสอบและทำการรังวัดปักหลักเขตแสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและทำการรังวัดกันที่ดินของผู้ฟ้องคดีและราษฎรอื่นๆ ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติทับลานเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ตามคำสั่งกรมป่าไม้ ที่ ๑๑๔๕/๒๕๔๓ และหนังสือรายงานของจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ปจ ๐๐๑/๑๐๖๙ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๕ ดังนั้น สิทธิครอบครองของผู้ฟ้องคดีและราษฎรรายอื่นที่อยู่นอกแผนที่กันแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานที่ได้ทำการรังวัดปรับปรุงแนวเขตเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงมีอยู่โดยชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งมีสภาพเช่นเดียวกับที่ดินมีกรรมสิทธิ์ คือ ไม่ถูกระทบกระเทือนแต่อย่างใด ตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยไม่จำเป็นต้องออกพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนที่ดินของผู้ฟ้องคดีในบริเวณดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงยังสามารถอยู่ในอุทยานแห่งชาติได้ต่อไป

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๓๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลาย หรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมแล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๕ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ สันนิษฐานตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้มหิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๔ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ ประกอบกับเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติทับลานซึ่งได้ออกตรวจ

/ปราบปราม...

ปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ไปถึงบริเวณที่ดินพิพาทพบบ้านพัก จำนวน ๑ หลัง ตรวจวัดพื้นที่ด้วยเครื่องมือระบบจีพีเอส ได้ค่าพิกัด ๔๗ Po๘๐๖๓๕๘ E ๑๕๘๖๐๙๕ N ซึ่งสอดคล้องกับถ้อยคำของผู้ฟ้องคดีที่ได้ให้ไว้กับเจ้าหน้าที่ว่า บ้านเป็นของผู้ฟ้องคดีโดยได้เข้ามาปลูกสร้างแล้วเสร็จพร้อมขอเลขที่บ้านเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยที่พิพาทดังกล่าวอยู่ในบริเวณผ่อนปรนให้ชาวบ้านดั้งเดิมอยู่อาศัยทำกินเพื่อการครองชีพ ทำเกษตรกรรมได้ ไม่ถือเป็นการบุกรุกตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีได้สรุปคำสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาว่าที่ดินพิพาทได้รับการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ กรณีรายชื่อตกหล่นโดยแจ้งข้อมูลเพิ่มเติมระบุไว้ชัดเจนว่าที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ข้อเท็จจริงจึงฟังเป็นยุติว่าที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน การที่ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองที่ดินพิพาทต่อจากตาบตำรวจ อนันชัย นาขิด ผู้ซื้อที่ดินพิพาทมาจากนายวิเชียร ราสระน้อย เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ซึ่งตรงกับข้อเท็จจริงตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่าผู้ฟ้องคดีรับโอนสิทธิครอบครองที่ดินจากนายวิเชียร จึงเห็นได้ว่านายวิเชียรมิได้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท ถึงแม้จะมีหลักฐานการเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท. ๕) ก็มีใช้หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ผู้ฟ้องคดีย่อมไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทเช่นกัน ส่วนกรณีที่ดินคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เห็นชอบในหลักการมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าและให้ดำเนินการต่อไปได้นั้น มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีผลทำให้ต้องมีการตรวจพิสูจน์ว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินมาก่อนการประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก หรือไม่ หากเป็นกรณีที่ราษฎรอยู่อาศัยทำกินมาก่อน ทางราชการจะต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรนั้นอยู่อาศัยทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ และกรณีที่ราษฎรอยู่อาศัยทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้าม ทางราชการจะต้องดำเนินการให้เคลื่อนย้ายราษฎรนั้นออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ทั้งนี้ มีเจตนาที่จะช่วยเหลือราษฎรที่เข้าครอบครองโดยสำคัญผิดในขอบเขตที่ดิน ดังนั้น จึงต้องถือเอาข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ คือ ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์ แต่ข้อเท็จจริงในคดีปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีเข้าอาศัยทำกินในที่ดินพิพาทโดยการซื้อสิทธิจากผู้ครอบครองเดิมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นการเข้าครอบครองอาศัยทำกินหลังวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติจึงไม่ได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และไม่ได้รับสิทธิผ่อนปรนให้อยู่อาศัยทำกินในที่ดินพิพาทแต่อย่างใด เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิครอบครองที่ดิน

/ในเขตอุทยาน...

ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามที่ได้อนุญาตมาแล้วข้างต้น การที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำการก่อสร้างบ้านพักอาศัยในที่ดินพิพาทจึงเป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่และทำให้สภาพของอุทยานแห่งชาติผิดไปจากเดิมอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑๓๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง ให้ข้าราชการไปปฏิบัติราชการ จึงมีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลาย รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมแล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งพิพาทและหนังสือเตือนให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการตามคำสั่งจึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยการออกคำสั่งที่พิพาทเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ส่วนในการฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่งแก่ผู้ฟ้องคดีนั้น เป็นการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายคนละบทที่ได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจโดยชอบเช่นเดียวกัน การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่จำต้องรอผลคดีนั้นๆ และไม่เป็นการตัดสิทธิการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการออกคำสั่งที่พิพาทแต่ประการใด สำหรับหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐชะลอการผลักดันราษฎรไว้ก่อนนั้น เป็นเพียงหนังสือแจ้งขอความร่วมมือให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องชะลอการดำเนินการใดๆ ที่อาจเป็นมูลเหตุให้เกิดความขัดแย้งหรืออาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนในการดำเนินชีวิตตามปกติสุขเท่านั้น มิได้ห้ามมิให้ดำเนินการผลักดันราษฎรอย่างเด็ดขาด ประกอบกับคำขอความร่วมมือดังกล่าวมิได้เป็นมติของคณะรัฐมนตรี จึงมิใช่นโยบายของรัฐบาลแต่อย่างใด นอกจากนี้ การที่กล่าวอ้างเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ต้องเป็นกรณีที่ผู้กล่าวอ้างมีสิทธิตามกฎหมายที่จะได้รับสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด แต่ไม่ได้รับสิทธินั้น เพราะการเลือกปฏิบัติ มิใช่กรณีที่ผู้กระทำผิดด้วยกันนำมากล่าวอ้างว่าผู้กระทำผิดผู้อื่นยังไม่ถูกดำเนินคดีเช่นตน และเมื่อการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๓๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ดังนั้น คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ขณะที่มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดิน ป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งหินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็น อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ นั้น ตำบลบุพราหมณ์ ยังเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งที่รวมอยู่ กับตำบลทุ่งโพธิ์ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ต่อมาภายหลังจึงได้รับ การยกฐานะเป็นอำเภอนาดี ทางราชการจึงได้แยกพื้นที่บางส่วนของตำบลทุ่งโพธิ์ ออกเป็น ตำบลบุพราหมณ์ โดยตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีอาณาเขตครอบคลุม เพียงบางส่วนของอำเภอนาดีเท่านั้นไม่ได้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอนาดี ดังนั้น ลำพัง พระราชกฤษฎีกาและแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาข้างต้นจึงไม่มีข้อเท็จจริงใดที่บ่งบอกว่า ที่ดินพิพาทตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ทั้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก็ไม่ได้ชี้แจงว่า แนวเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาตั้งอยู่บนค่าพิกัดเท่าใด ถึงเท่าใด เหตุใดค่าพิกัดที่ดินพิพาท ๔๗ P ๐๘๐๖๓๕๘ E ๑๕๘๖๐๘๕ N จึงเป็นค่าพิกัดที่ดิน ที่ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน นอกจากนี้ที่ดินพิพาทที่ผู้ฟ้องคดีครอบครอง ทำประโยชน์ตั้งอยู่ในท้องที่หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งอยู่ ในบริเวณรอยต่อระหว่างป่าแก่งหินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน โดยที่ดินบริเวณ ดังกล่าวเดิมมิได้เป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และรัฐมิได้กำหนด เป็นเขตป่าคุ้มครอง หรือป่าสงวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ อีกทั้งรัฐมิได้สงวนหวงห้ามพื้นที่พิพาทไว้เพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของรัฐตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของ แผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ แต่อย่างใด ที่ดินดังกล่าวจึงมีสภาพเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินประเภทธรรมดา ซึ่งมีลักษณะ เช่นเดียวกับสินทรัพย์ของเอกชน ราษฎรจึงมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะแสดงเจตนายึดถือ ครอบครองไว้เพื่อตนโดยสงบเปิดเผย และด้วยเจตนาเป็นเจ้าของจนได้กรรมสิทธิ์ ตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาก่อนที่จะได้ประกาศให้เป็นเขตป่าตามกฎหมายประเภทหนึ่ง ประเภทใด ทั้งผู้ฟ้องคดีมิได้กล่าวอ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครอง

/ตามประมวลกฎหมาย...

ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ อันจำเป็นจะต้องมีเอกสารสิทธิตามกฎหมาย และการที่ผู้ฟ้องคดีอ้างเอกสารใบเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. ๕ และ ภ.บ.ท. ๑๑ ก็เพื่อแสดงว่าผู้ฟ้องคดีได้รับการโอนสิทธิครอบครองมาจากเจ้าของเดิมเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นเอกสารที่ใกล้เคียงกันเท่านั้น ย่อมเป็นการแสดงข้อเท็จจริงว่าผู้ฟ้องคดีได้สิทธิครอบครองที่ดินแปลงพิพาทมาก่อนมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ผู้ฟ้องคดีจึงได้รับการคุ้มครองตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาราษฎรอยู่อาศัยทำกินในเขตป่าไม้แล้วภายหลังทางราชการได้ออกกฎหมายกำหนดให้พื้นที่ที่ราษฎรอาศัยอยู่ทำกินเป็นป่าไม้ตามกฎหมายประเภทใดประเภทหนึ่งโดยมีการกำหนดขอบเขตของป่าไม้ในรูปของแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่มีการสำรวจสภาพพื้นที่ว่ามีราษฎรอาศัยทำกินมาก่อนหรือไม่ ภายหลังราษฎรได้ร้องเรียนขอความเป็นธรรม รัฐบาลจึงได้มีคำสั่งให้คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติสอบสวนหาข้อเท็จจริง คณะกรรมการดังกล่าวได้สอบสวนแล้วเห็นว่าราษฎรได้รับความเดือดร้อนและไม่เป็นธรรมจากการกำหนดเขตป่าไม้จริง ซึ่งรวมถึงราษฎรในตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ด้วย คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติจึงได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามมติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยมีหลักการและแนวทางด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน) ว่าในกรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตที่อยู่อาศัยทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอยู่อาศัยทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและตามมติคณะรัฐมนตรี ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสม โดยในพื้นที่รองรับให้มีการสนับสนุนด้านการสาธารณสุข โภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ที่ราษฎรได้เคลื่อนย้ายไปแล้วให้ทำการฟื้นฟูสภาพป่าต่อไป แต่ถ้าผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม การเคลื่อนย้าย

/ราษฎร...

ราษฎรออกจากพื้นที่ให้เตรียมแผนการรองรับในพื้นที่ที่เหมาะสมโดยสนับสนุนด้านการ
 สาธารณูปโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม
 รวมทั้งพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หากยังไม่สามารถ
 เคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันทีให้ควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติม
 โดยเด็ดขาด และในระหว่างรอการเคลื่อนย้ายให้จัดระเบียบที่อยู่อาศัยทำกินให้เพียงพอ
 กับการดำรงชีพ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เห็นชอบหลักการ
 มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ และให้ดำเนินการต่อไปได้ตามมติ
 คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ โดยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้กำหนดว่าถ้าพิสูจน์ได้ว่า
 อยู่ก่อนประกาศเป็นป่าอนุรักษ์ให้ทำการรับรองในการอยู่อาศัยทำกิน และให้สิทธิดังกล่าว
 ตกทอดทางมรดกแก่ทายาทและห้ามจำหน่ายจ่ายโอนไปยังบุคคลอื่น กรณีจึงต้องถือวันที่
 ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาผ่อนปรนให้ราษฎรอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่
 ป่าอนุรักษ์ ซึ่งตามมติของคณะรัฐมนตรีข้างต้นมีเงื่อนไขบังคับว่าเมื่อได้รับเอกสารสิทธิ
 รับรองจากคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิแล้วให้สิทธิครอบครองอยู่อาศัยและทำกินตามเอกสาร
 สิทธินั้นโอนไปยังลูกหลานได้โดยการตกทอดแก่ทายาทเท่านั้น ห้ามนำไปจำหน่ายจ่ายโอน
 อันเป็นกรณีมีเงื่อนไขบังคับว่าหลังจากการได้สิทธิครอบครองอยู่อาศัยและทำกินจาก
 คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้ว
 ห้ามนำไปจำหน่ายจ่ายโอนให้แก่บุคคลอื่น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลับนำเงื่อนไขบังคับหลัง
 ดังกล่าวไปใช้เป็นเงื่อนไขบังคับก่อน โดยตีความว่าราษฎรในคดีดังกล่าวห้ามโอนสิทธิซื้อขาย
 หรือยินยอมให้ผู้อื่นครอบครองทำประโยชน์ จะไม่ได้รับการพิจารณาการรับรองสิทธิ
 ในการครอบครองที่ดินนั้น จึงเป็นการตีความมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวให้ผิดไปจากเจตนารมณ์
 ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับโอนสิทธิครอบครองในการอยู่อาศัยทำกินจากเจ้าของเดิม ย่อมได้รับ
 สิทธิครอบครองมาโดยชอบตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ และมาตรา ๑๓๗๐ แห่งประมวล
 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยผู้ฟ้องคดีมีหลักฐานเป็นหนังสือสัญญาโอนสิทธิครอบครอง
 กับนายวิเชียร ผู้ครอบครองเดิมว่า ได้ส่งมอบการครอบครองกันในวันทำสัญญา
 โอนสิทธิครอบครอง ในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ซึ่งตรงกับข้อเท็จจริงในคดีอาญาว่าผู้ฟ้องคดี
 ได้สิทธิครอบครองที่ดินแปลงพิพาทเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐ และเริ่มทำการก่อสร้างบ้าน
 มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จนแล้วเสร็จและขอเลขทะเบียนบ้านเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับ
 คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่

/จังหวัดปราจีนบุรี...

จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งของจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ตรวจพิสูจน์ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทแปลงที่ดิน เลขที่ ๔๖๓ ในเขตอุทยานแห่งชาติ เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ ๖๓ ตารางวา อยู่ก่อนวันประกาศ สงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ได้รับการผ่อนปรนให้อยู่อาศัยทำกินในที่ดินพิพาทได้ และกรมป่าไม้มีหน้าที่ต้องออกเอกสารรับรองสิทธิให้แก่ผู้ฟ้องคดี เมื่อฟังว่าผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับการผ่อนปรนให้อยู่อาศัยและทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมไม่มีอำนาจที่จะออกคำสั่งที่ ๓๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ในการบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติ มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เพราะถือว่าผู้ฟ้องคดีมีสิทธิ อยู่อาศัยรวมถึงการสร้างบ้านพักในที่ดินพิพาทได้โดยชอบไม่เป็นการทำให้เกิดความเสียหาย แก่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งถ้าการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดจนต้องใช้อำนาจตาม บทบัญญัติดังกล่าวจริง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ควรจะต้องใช้มาตรการดังกล่าวกับผู้ฟ้องคดี มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ แล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพิ่งมาออกคำสั่งพิพาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่ตั้ง ของที่ดินพิพาทปรากฏว่าอยู่นอกเขตแผนที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติทับลานและป่าสงวน แห่งชาติ ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน อีกทั้งยังอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอโกบรินทร์บุรี อำเภอโกบรินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ การประกาศแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานจึงทับซ้อนกับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ของสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดปราจีนบุรี โดยเมื่อทางราชการทำการรังวัดตรวจสอบ แนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและทำการปักหลักแนวเขตของอุทยานให้ถอยร่นไปอยู่หลัง แนวเขตที่ดินอยู่อาศัยทำกินของราษฎรตามแผนที่กั้นแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน จึงเท่ากับเป็นการยอมรับแล้วว่าอุทยานแห่งชาติทับลานกำหนดแนวเขตทับซ้อนกับที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อทางสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดปราจีนบุรีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน บริเวณพิพาทมาก่อนอุทยานแห่งชาติทับลาน อุทยานแห่งชาติทับลานจึงไม่ได้เป็นเจ้าของ พื้นที่บริเวณดังกล่าวอยู่ตรงท่าที่ยังไม่มีการวินิจฉัยชี้ขาดว่าพื้นที่พิพาทนั้นอยู่ในอำนาจ ของหน่วยงานใด อุทยานแห่งชาติทับลานจึงไม่ใช่ผู้เสียหายทางอาญาและไม่มีอำนาจ

/ออกคำสั่ง...

ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือถอนอาคาร อีกทั้ง ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะออกคำสั่งดังกล่าวได้ ต่อเมื่อศาลในคดีอาญาได้มีคำพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดตามข้อกล่าวหา ก่อน เมื่อศาล ยังไม่มีคำพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กล่าวหา เนื่องจาก พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่มีอำนาจ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้น อุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี โดยอาศัยอำนาจ ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ อันเป็นคำขอในวิธีการ อุปกรณ์ของโทษตามมาตรา ๓๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งที่ ๓๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดี ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยาน แห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วย กฎหมาย

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองพร้อมกับ คำอุทธรณ์ ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แก้อุทธรณ์ว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ เป็นที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน จึงยังมีสภาพป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เมื่อผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินดังกล่าวมาจาก นายวิเชียร ผู้ครอบครองเดิม ซึ่งครอบครองพื้นที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้ซื้อยอมครอบครอง โดยมิชอบด้วยกฎหมายด้วย แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการผ่อนผัน จากทางราชการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เจ้าหน้าที่ ผู้มีอำนาจหน้าที่จึงต้องดำเนินการใช้คำสั่งทางปกครองสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือถอน สิ่งปลูกสร้างออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยาน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยตำแหน่งคำพิพากษที่ดินพิพาทอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ทับลานตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์

/ตำบลทุ่งโพธิ์...

ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาคู จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ปิดประกาศสำเนาพระราชกฤษฎีกาและกฎกระทรวงดังกล่าวไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและที่ทำการกำนันเพื่อให้ประชาชนได้ทราบโดยทั่วกันพร้อมทั้งมีการปักหลักแสดงแนวเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานอีกด้วย ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าที่ดินพิพาทตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอนาคู อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น แม้ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอำเภอประกาศเขตปฏิรูปที่ดินจริง แต่ไม่ได้หมายความว่าที่ดินทั้งอำเภอที่ประกาศจะเป็นเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเต็มพื้นที่ทั้งอำเภอ ซึ่งในบริเวณที่ดินพิพาทดังกล่าวไม่ปรากฏมีการรังวัดจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรเป็นรายแปลงและมอบใบ ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ไว้เป็นหลักฐานแต่อย่างใด แต่แม้ที่ดินพิพาทเป็นที่อยู่ในเขตปฏิรูปก็ตาม การที่ผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกำหนดให้สิทธินั้นโอนโดยตกทอดแก่ทางมรดกเท่านั้น ห้ามนำไปจำหน่ายจ่ายโอน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ได้ยืนยันว่านโยบายของรัฐจะไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ ไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แก้อุทธรณ์ว่า อุทยานแห่งชาติทับลานมีเนื้อที่ประมาณ ๑,๔๖๐,๐๐๐ ไร่ มีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้เฉพาะทางด้านแผนที่สามารถตรวจสอบแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานได้อย่างถูกต้อง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์แล้ว ปรากฏหลักฐานตามคำพิพากษายืนยันได้อย่างชัดเจนว่าที่ดินดังกล่าวอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน การที่ผู้ฟ้องคดีรับโอนสิทธิการครอบครองที่ดินพิพาทมาจากนายวิเชียร ผู้ครอบครองเดิมเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐ และปลูกสร้างบ้านพักแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นการกระทำภายหลังจากการประกาศกำหนดให้ที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติทับลาน เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๔ ดังนั้น เมื่อที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ

/ทับลาน...

ทบลานอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่สงวนหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจอ้างว่าได้ครอบครองที่ดินพิพาทไว้เพื่อตนโดยสงบเปิดเผย ด้วยเจตนาเป็นเจ้าของจนได้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนการที่คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งของจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีได้อาศัยทำกินอยู่ก่อนวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นเขตพื้นที่ป่าไม้นั้น ผลการพิจารณาดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องมาจากผู้ฟ้องคดีได้ให้การเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าได้อยู่อาศัยทำกินต่อเนื่องมาก่อนการประกาศเขตป่าไม้ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะได้ให้เจ้าหน้าที่ยุติการนำที่ดินของผู้ฟ้องคดีเข้าสู่กระบวนการผ่อนปรนให้ราษฎรอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ต่อไป ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ นั้น มีวัตถุประสงค์มุ่งในการคุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบจากการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติทับลานที่อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่มาก่อนวันประกาศเขตป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกและได้อยู่อาศัยทำกินต่อเนื่องตลอดมาจนถึงปัจจุบันมิใช่ให้ความคุ้มครองผู้ครอบครองทำประโยชน์ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ หรือวันที่รัฐประกาศกำหนดมาตรการหลักเกณฑ์ในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ของรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีตามที่ผู้ฟ้องคดีเข้าใจ และโดยที่สิทธิของบุคคลในการอยู่อาศัยทำกินก่อนการประกาศเขตป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกเป็นสิทธิเฉพาะของบุคคลนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดียอมรับว่ารับโอนที่ดินพิพาทมาจากผู้ครอบครองเดิมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ภายหลังจากการประกาศให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานแล้วจึงมีผลทำให้สิทธิครอบครองของผู้ครอบครองเดิมยุติลงและการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมาย กรณีจึงมิใช่การนำเงื่อนไขบังคับหลังไปใช้เป็นเงื่อนไขบังคับก่อนตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง เมื่อผู้ฟ้องคดีครอบครองที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายรวมทั้งปลูกสร้างสิ่งถาวรบนที่ดินดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่จึงมีอำนาจตามกฎหมายที่จะดำเนินการกับสิ่งปลูกสร้างถาวร

/ของผู้ฟ้องคดี...

ของผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ กับผู้ฟ้องคดีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็มีได้เป็นเหตุผลทำให้การกระทำของผู้ฟ้องคดีชอบด้วยกฎหมายขึ้นมาได้แต่ประการใด กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าที่ดินและบ้านพักของผู้ฟ้องคดีอยู่นอกเขตแผนที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติทับลานและป่าสงวน ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่ดินแปลงพิพาทนั้นแผนที่ตามที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างนั้นเป็นเพียงแผนที่แสดงขอบเขตของพื้นที่ที่จะดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อประกอบในการแก้ไขปัญหาคกรบกพรุกพื้นที่ป่าไม้ของรัฐตามแนวทางของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ซึ่งมีได้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวเขตของอุทยานแห่งชาติทับลาน สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า พื้นที่พิพาทของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอภกบินทร์บุรี อำเภอภกบินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรีให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ตรวจสอบโดยละเอียดแล้วไม่ปรากฏว่าได้มีการส่งมอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์อันเป็นอุทยานแห่งชาติให้ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแต่อย่างใด ทั้งการที่ทางราชการได้ทำการรังวัดตรวจสอบปักหลักแนวเขตของอุทยานแห่งชาติทับลานไปอยู่หลังแนวเขตที่ดินอยู่อาศัยทำกินของราษฎรตำบลบุพราหมณ์ตามแผนที่กั้นแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน เป็นเพียงการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้ประกอบการพิสูจน์ว่าราษฎรผู้ใดมาอยู่ก่อนหรือหลังการประกาศเขตป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มิได้เป็นการถอยร่นแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีเข้าใจซึ่งการจะเปลี่ยนแปลงแนวเขตอันเป็นอุทยานแห่งชาติต้องดำเนินการออกเป็นกฎหมายตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าพื้นที่บริเวณที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์มิได้เป็นพื้นที่ปฏิรูปที่ดินของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดปราจีนบุรี ดังนั้น อุทยานแห่งชาติทับลานจึงเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่บริเวณดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายและออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอน ทำลายอาคารของผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

/ไม่มีอำนาจ...

ไม่มีอำนาจสั่งให้ผู้ฟ้องคดีและบริวารออกจากเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน เนื่องจากพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีจึงถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น คำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีเป็นผลในทางคดีอาญา เนื่องจากผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำความผิด ส่วนบทบัญญัติตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติให้อำนาจกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการกับผู้ครอบครองที่ดินและปลูกสร้างสิ่งถาวรในพื้นที่อันเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นมาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มิใช่คำขอในวิธีการอุปกรณ์ของโทษตามมาตรา ๓๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ตามที่ผู้ฟ้องคดีเข้าใจแต่อย่างใด

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ ตำบลแก่งดินสอ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปีบ้อง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้ เป็นป่าสงวนแห่งชาติ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ต่อมา ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกา กำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา

/และป่าแก่งดินสอ...

และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป โดยพนักงานเจ้าหน้าที่และกำนันตำบลบุพราหมณ์ได้ปิดประกาศสำเนาพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าว ไว้ ณ ที่ทำการอำเภอนาดี เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๕ และปิดไว้ ณ ที่ทำการกำนัน เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๕ ตามลำดับ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงการประกาศกำหนดพื้นที่เป็นอุทยานแห่งชาติข้างต้น ผู้ฟ้องคดีได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ ๖๓ ตารางวา โดยซื้อและครอบครองต่อเนื่องมาจากตาบตำรวจ อนันชัย นาขิต และนายวิเชียร ราสระน้อย เจ้าของเดิม ผู้ได้รับสิทธิผ่อนผันให้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีได้ปลูกสร้างบ้านพักจำนวน ๑ หลัง บนที่ดินพิพาทแล้วเสร็จและได้รับทะเบียนบ้านเลขที่ ๒๙๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานได้จับกุมผู้ฟ้องคดีส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจอำเภอนาดีโดยกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดอาญารัฐบุกรุกปรับพื้นที่ป่าไม้ปลูกบ้านพักตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติสงเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และประมวลกฎหมายที่ดิน แต่พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดี เนื่องจากขาดเจตนาในการกระทำความผิด นอกจากนี้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีการยื่นฟ้องผู้ฟ้องคดีเป็นคดีแพ่งในกรณีดังกล่าว และในระหว่างการพิจารณาคดีแพ่ง รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะช่วยเหลือประชาชนเพื่อให้เกิดความปรองดองกันระหว่างรัฐและราษฎรที่อาศัยทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐทั่วประเทศ จึงได้มีหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๑๐๕.๐๔/๓๔๐๒ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ชะลอการผลักดันราษฎรที่มีปัญหาข้อพิพาทกับรัฐ และคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ในท้องที่อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ แล้วมีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ว่า ผู้ฟ้องคดี

/ได้อาศัย...

ได้อาศัยทำกินอยู่ก่อนวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่อนุรักษ์อุทยานแห่งชาติทับลาน แต่ผลการพิสูจน์สิทธิการครอบครองของราษฎรในท้องที่ หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ กรณีดังกล่าวต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานราชการต้นสังกัดในส่วนกลางก่อน แต่ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๕๕๕ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ และคำสั่งที่ ๓๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วมีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๕ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๒๒๕๓ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ แจ้งเตือนให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใด ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เนื่องจากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์โดยการปลูกสร้างบ้านพักเพื่อการอยู่อาศัยตามปกติของราษฎรอยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ผ่อนปรนให้ราษฎรที่อยู่อาศัยมาแต่เดิมหรือที่ครอบครองต่อเนื่องจากผู้ครอบครองเดิมอยู่อาศัยทำกินได้ การใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงต้องใช้บังคับกับราษฎรที่กระทำการบุกรุกพื้นที่ป่าขึ้นใหม่ภายหลังการออกมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวแล้วเท่านั้น และในคดีที่กล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดอาญาฐานบุกรุกพื้นที่ป่านั้น พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งถึงที่สุดไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีแล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตและเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชะลอการผลักดันราษฎรที่อยู่อาศัย

/และทำกิน...

และทำกินในที่ดินที่มีกรณีพิพาทกับหน่วยงานของรัฐแต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลับมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำสิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมอีก จึงเป็นการกระทำที่สวนทางกับนโยบายของรัฐบาล อีกทั้งคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการตรวจพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ แล้ว มีมติว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองที่ดินแปลงที่ ๔๖๓ เนื้อที่ ๕ ไร่ ๖๓ ตารางวา และได้อยู่มาก่อนการประกาศเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาบังคับกับผู้ฟ้องคดีได้ ดังนั้นการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๓๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี โดยให้ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้น ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๓๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๕ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น เป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า โดยที่พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๔ นิยามคำว่า ป่า หมายความว่า ที่ดินรวมตลอดถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง

/บึง บาง ลำน้ำ...

บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้มาตามกฎหมาย และป่าสงวนแห่งชาติ หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๖ วรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดป่าอื่นใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อรักษาสภาพป่าไม้ ของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวงซึ่งต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตป่าที่กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย มาตรา ๘ บัญญัติว่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติไว้ตามสมควรเพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ และมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิ หรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาตินั้นใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ ถ้าไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าสละสิทธิหรือประโยชน์นั้น วรรคสาม บัญญัติว่า ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีสิทธิในที่ดินที่บุคคลมีอยู่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ นิยามคำว่า อุทยานแห่งชาติ หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจ ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมเพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชน ก็ให้มีอำนาจกระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “อุทยานแห่งชาติ” วรรคสอง บัญญัติว่า ที่ดินที่กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ ตำบลแก่งดินสอ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปีบ ตำบลท่าแยง อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอ

/วัฒนานคร...

วัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้ เป็นป่าสงวนแห่งชาติ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ต่อมา ได้มีการออก พระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจรเข้มาก ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป ซึ่งปรากฏว่าในการกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตอุทยานแห่งชาติทับลานดังกล่าวได้มีแผนที่แสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตอุทยานแห่งชาติไว้ท้ายกฎกระทรวงและพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่และกำนัน ตำบลบุพราหมณ์ได้ปิดประกาศสำเนาพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าว ไว้ ณ ที่ทำการ อำเภอนาดี เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๕ และปิดไว้ ณ ที่ทำการกำนัน เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๕ ตามลำดับ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงการประกาศกำหนดพื้นที่ เป็นอุทยานแห่งชาติข้างต้น ผู้ฟ้องคดียอมรับว่าได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ใน ที่ดินพิพาท ซึ่งตั้งอยู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัด ปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ ๖๓ ตารางวา โดยซื้อที่ดินดังกล่าวมาจากนายวิเชียร ผู้ได้รับสิทธิผ่อนผันให้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานได้ร่วมกันตรวจสอบ ปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้รวมถึงพื้นที่ที่ผู้ฟ้องคดีครอบครอง ทำประโยชน์ด้วยเครื่องมือวัดระบบ จี พี เอส ได้ค่าพิกัด ๔๗ P ๐๘๐๖๓๕๘ E ๑๕๘๖๐๙๕ N ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน เจ้าหน้าที่จึงแจ้งความจับกุมดำเนินคดีกับผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีได้แจ้งแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานว่า ตนเป็นผู้ครอบครอง ทำประโยชน์ในพื้นที่พิพาทดังกล่าวเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่ดินพิพาทอยู่ในบริเวณผ่อนผัน ให้ชาวบ้านดั้งเดิมอยู่อาศัยและทำกินเพื่อการครองชีพโดยทำการเกษตรได้ไม่ถือเป็นการบุกรุก ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ภายหลัง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า

/และพันธุพืช...

และพันธุ์พืช ได้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านแผนที่ทำการตรวจสอบที่ดิน
 ที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ได้ค่าพิกัด E ๘๐๖๔๒๖ N ๑๕๘๖๑๒๙ และเมื่อนำค่าพิกัด
 ที่ได้มาตรวจสอบกำหนดจุดในแผนที่ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตาม
 ความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา
 กำหนดบริเวณที่ดินเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ปรากฏว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครอง
 ทำประโยชน์อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติทับลานเช่นกัน ซึ่งการที่
 ค่าพิกัดตามบันทึกการจับกุมผู้ฟ้องคดีไม่ตรงกับค่าพิกัดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีความ
 ความเชี่ยวชาญด้านแผนที่ทำการตรวจสอบเนื่องจากการใช้ระบบพิกัดแผนที่แตกต่างกัน
 ระหว่างระบบพิกัดภูมิศาสตร์ และระบบพิกัดกริดแบบ UTM แต่ค่าพิกัดตามที่มีการตรวจสอบ
 ก็เป็นค่าพิกัดที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติทับลานทั้งสิ้น

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน
 ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี
 อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘
 แนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานจึงทับซ้อนกับพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
 จังหวัดปราจีนบุรีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินบริเวณพิพาทมาก่อนกำหนดให้เป็นอุทยาน
 แห่งชาติทับลาน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายรื้อถอน
 อาคาร นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามแผนที่แนบท้ายและหมายเหตุท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๓๙
 (พ.ศ. ๒๕๑๐) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๑๒ (พ.ศ. ๒๕๒๑) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕
 (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งกำหนดให้
 ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์
 ตำบลแก่งดินสอ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี
 ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปีม่วง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส
 ตำบลชองกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวง
 เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ตลอดจนคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่า
 ที่พิพาทเดิมเป็นส่วนหนึ่งของตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอกบินทร์บุรี ต่อมา กระทรวงมหาดไทย
 ได้แบ่งท้องที่อำเภอกบินทร์บุรีตั้งเป็นกิ่งอำเภอนาดี โดยมีตำบลทุ่งโพธิ์เป็นตำบลหนึ่ง
 ของกิ่งอำเภอนาดี และในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้แบ่งแยกตำบลทุ่งโพธิ์ออกเป็นตำบล

/บุพราหมณ์...

บุพราหมณ์ ซึ่งปัจจุบันที่พิพาทเป็นส่วนหนึ่งของตำบลบุพราหมณ์ ที่พิพาทจึงอยู่ในเขต
ป่าสงวนแห่งชาติตามกฎกระทรวงดังกล่าวตลอดมา ภายหลังได้มีการประกาศให้พื้นที่บริเวณ
ดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว
และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกรราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี
ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์
อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่
ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๒๔ กรณีนี้แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่า ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน
ในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอภินทร์บุรี อำเภอภินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง
จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ ก็ตาม แต่พระราชกฤษฎีกากำหนด
เขตปฏิรูปที่ดินเป็นเพียงการกำหนดแนวเขตของที่ดินที่จะทำการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เท่านั้น มิได้มีผลเป็นการเพิกถอนเขตป่าสงวนแห่งชาติพื้นที่ ครอบคลุมที่ดินสำนักงานการปฏิรูป
ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมยังไม่มีแผนงานพร้อมทั้งงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการในเขต
ป่าสงวนแห่งชาติ ที่พิพาทจึงยังคงมีสถานะเป็นป่าสงวนแห่งชาติอยู่เช่นเดิม ประกอบกับ
ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก. มีอำนาจนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ไม่รวมถึงที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔ ประกอบกับมาตรา ๒๖
แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ดังนั้น แม้ที่พิพาท
จะเป็นที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสืออนุญาต
ให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) ในที่ดินพิพาท และคณะรัฐมนตรี
มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ยืนยันนโยบายของรัฐไม่นำที่ดินอุทยานแห่งชาติ
ไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ดินแปลงดังกล่าว
จึงยังคงมีสถานะเป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔
คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้ไม่อาจรับฟังได้

กรณีมีปัญหาต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน
พิพาทโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดียอมรับว่าได้ครอบครอง
ที่ดินพิพาทต่อเนื่องมาจากนายวิเชียรเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และได้ทำการปลูกสร้างบ้านพัก
แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยผู้ฟ้องคดีมีหลักฐานเกี่ยวกับการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. ๕

/ซึ่งหลักฐาน...

ซึ่งหลักฐานการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. ๕ ดังกล่าว เป็นเพียงเอกสารที่ออกตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ที่สันนิษฐานในเบื้องต้นว่าบุคคลที่ครอบครองที่ดินได้ชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้แก่ราชการแล้วมิใช่หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อข้อเท็จจริงในสำนวนคดีไม่ปรากฏว่านายวิเชียรครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีจึงฟังไม่ได้ว่า นายวิเชียรครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวโดยมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย แม้นายวิเชียรจะได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทก่อนวันที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ใช้บังคับก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏว่านายวิเชียรได้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อนายอำเภอท้องที่อ้างว่าตนมีสิทธิหรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติก่อนวันที่กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวใช้บังคับ จึงถือว่านายวิเชียรได้สละสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ การออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ที่ดินพิพาทเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน จึงชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองที่ดินพิพาทต่อนายวิเชียร ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายด้วย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนบ้านซึ่งปลูกสร้างในเขตอุทยานแห่งชาติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็ไม่ได้เป็นเหตุทำให้การครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทของผู้ฟ้องคดีเป็นการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด ส่วนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีวัตถุประสงค์ในการสงวนคุ้มครองป้องกันพื้นที่ป่าไม้ของชาติที่เหลืออยู่ไว้ให้ได้จึงกำหนดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ป่าไม้ ดังนี้ ด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ เนื่องจากเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน) ได้กำหนดขึ้นเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช และสัตว์ที่มีคุณค่าหายาก เพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ จึงยืนยันนโยบายของรัฐที่จะไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ดังกล่าวไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และให้กรมป่าไม้สำรวจ

/พื้นที่...

พื้นที่ที่มีการครอบครองให้ชัดเจนและขึ้นทะเบียนผู้ครอบครองเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่ออนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้ตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ครั้งแรก ให้ดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันที ให้ดำเนินการควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้ และอื่นๆ ถ้ามี การกระทำการใดๆ อันเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่ และหรือขยายที่อยู่อาศัยทำกินเพิ่มเติมหรือเป็นการทำลายหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าหรือสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเจียบขาด และเพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้กระทำผิดออกจากพื้นที่ ทำลาย รื้อถอน และหรือดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด กรณีจึงต้องถือเอาข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ คือ ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์ ดังนั้นเมื่อผู้ฟ้องคดียอมรับว่าได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองต่อมาจากนายวิเชียรผู้ครอบครองเดิม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังการกำหนดให้ที่ดินพิพาทเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ และพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลกระเบื้องหิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอชาติ จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป ตามลำดับ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยทำกินในที่ดินพิพาทได้ ที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับการโอนสิทธิครอบครองมาจากเจ้าของที่ดินเดิม เมื่อเจ้าของที่ดินเดิมเป็นผู้ได้รับสิทธิผ่อนผันให้ครอบครองทำประโยชน์ตามบัญชีของกรมป่าไม้หรืออุทยานแห่งชาติทับลาน ผู้ฟ้องคดีจึงย่อมได้รับสิทธิครอบครองทำประโยชน์ดังกล่าวมาจากเจ้าของเดิมด้วย จึงฟังไม่ขึ้น ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่าคณะกรรมการตรวจสอบสิทธิ

/พิสูจน์สิทธิ...

พิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการตรวจพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองที่ดิน แปลงที่ ๔๖๓ เนื้อที่ ๕ ไร่ ๖๓ ตารางวา และได้อยู่อาศัยมาก่อนการประกาศเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก นั้น เห็นว่า มติของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นเพียงการดำเนินการตรวจพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์เบื้องต้นเพื่อนำเสนอขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีต่อไปเท่านั้น ยังไม่อาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับการผ่อนปรนให้อยู่อาศัยทำกินในที่ดินพิพาทตามมติคณะรัฐมนตรีข้างต้น คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้น สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะออกคำสั่งพิพาทได้ต่อเมื่อศาลในคดีอาญาได้มีคำพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก่อน เมื่อพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องตามความผิดที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กล่าวหา ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจใช้อำนาจบังคับตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ นั้น เห็นว่า การที่พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีอาญาผู้ฟ้องคดีเป็นกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่าผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำความผิด มิใช่เนื่องมาจากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ไม่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานแต่อย่างใดไม่ คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๓๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๕ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น เป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ (๕) ได้นิยามคำว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๖ (๑) บัญญัติว่า ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใด ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงกันสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า

/ให้พนักงาน...

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิด ตามมาตรา ๑๖ ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ หรือดเว้นการกระทำใดๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ และมาตรา ๒๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติ ผิดไปจากสภาพเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้นๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำสิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือถ้าไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด หรือเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำการดังกล่าวแล้ว อย่างไรก็ดีอย่างหนึ่งเสียเองก็ได้ตามสมควรแก่กรณี และผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ชดใช้ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการเสียเองนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน และผู้ฟ้องคดีไม่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยผู้ฟ้องคดีได้ทำการปลูกสร้างบ้านพักจำนวน ๑ หลัง บนที่ดินดังกล่าว และได้รับทะเบียนบ้านเลขที่ ๒๙๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี จึงถือได้ว่าเป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม การครอบครองที่ดินพิพาทของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา ๑๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ประกอบกับคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑๓๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง ให้ข้าราชการไปปฏิบัติราชการ จึงมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้นๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำสิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๓๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อผู้ฟ้องคดีมีหนังสือ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้อาศัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเดียวกันพิจารณาอุทธรณ์แล้วมีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่

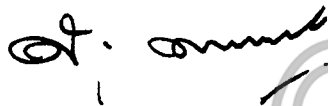

/อนรักษ์...

อนุรักษ์ ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ต่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๕ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔
 แจ้งยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าว
 จึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย
 พิพากษายืน

นายสุชาติ มงคลเลิศพล
 ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายไพบุลย์ เสียงก้อง
 ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ
 ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มนัสศิริเพ็ญ
 ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางมณีวรรณ พรหมน้อย
 ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายภาณุพันธ์ ชัยรัตน์

มีบันทึกประธานศาลปกครองสูงสุด
 กรณีตุลาการศาลปกครองมีเหตุจำเป็น
 ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คดีหมายเลขดำที่ อส. ๑๑/๒๕๕๕ หมายเลขแดงที่ อส. ๑/๒๕๕๕ ได้ทำคำพิพากษาโดย นายไพบูลย์ เสี่ยงก้อง ตูลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด ซึ่งร่วมประชุมปรึกษาเป็นองค์คณะ และได้ลงลายมือชื่อไว้แล้วในต้นร่างคำพิพากษา แต่เนื่องจากนายไพบูลย์ เสี่ยงก้อง พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบกับ มาตรา ๓๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ก่อนที่จะลงลายมือชื่อในคำพิพากษานี้ จึงบันทึกไว้เป็นสำคัญ

(นายปิยะ ปะดังทา)

รองประธานศาลปกครองสูงสุด
ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานศาลปกครองสูงสุด